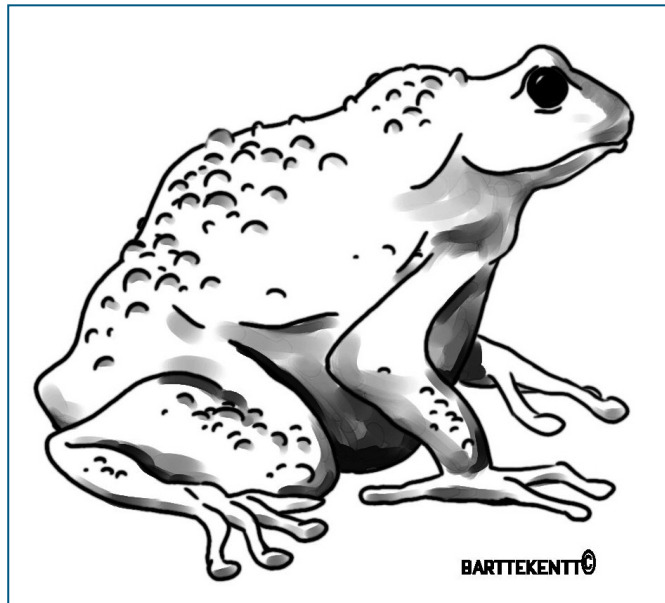

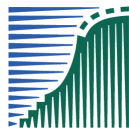
Padden

lesbrief

Mede gefinancierd door:

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Uitgevoerd door:

Uitgave: Samenwerkende organisaties Padden•nu

PADDEN

Lesbrief

De betrokken partijen en de subsidiegevers bij de ontwikkeling van de lesbrief Padden:

- Samenwerkingsproject Padden•nu
- Samenwerkende organisaties: IVN, RAVON, NHL, KNNV
- Subsidiegevende organisaties: NPL, LNV

Redactie: Marijntje van Gisbergen, Mirella Vierveijzer

Illustraties: Bart Groeneveld **BARTEKENTT**©

Layout: Agnes Bergveld

Maart 2009

Inhoud

Padden	5
- Inleiding	
- Leerdoelen	
- Lesbeschrijving	
- Aansluiting bij kerndoelen en natuurmethodes	
Achtergrondinformatie	7
- Kenmerken	
- Leefomgeving	
- Bedreigingen	
- Paddenwerkgroepen	
- Bronnen	
Werkbladen	9
Werkbladen met antwoorden	13

Padden

Inleiding

In Nederland komt de pad overal voor. In de maanden maart en april kun je ze op een schemeravond tegenkomen. De beestjes zijn dan onderweg van hun winterschuilplaats naar het water om zich daar voort te planten. In de bewoonde gebieden worden veel trek-kende padden overreden of vertrapt. Vrijwilligers van de paddenwerkgroepen proberen de padden bij deze trek te helpen. Na de trek vind je padden in parken en tuinen. Aan de hand van de lesbrief Padden, krijgen leerlingen inzicht in het leven van padden, wat de bedreigingen zijn en hoe zij de padden kunnen helpen. De lesbrief is bestemd voor leerlingen van groep 7 en 8 en bestaat uit een lesbeschrijving en drie werkbladen. U kunt deze lesbrief gebruiken als aanvulling op uw natuurlessen. Ook kunt u deze lesbrief gebruiken als inleiding voor het uitvoeren van een paddenactie samen met een paddenwerkgroep.

Leerdoelen

In deze lesbrief staan de volgende leerdoelen centraal:

- De leerling kent enkele kenmerken van een pad zoals op land en in water leven, en vleeseter.
- De leerling kan de gedaanteverwisseling van een pad beschrijven.
- De leerling weet wat een pad nodig heeft om te (over) leven.
- De leerling kan minimaal drie bedreigingen voor een pad opnoemen.
- De leerling kan minimaal drie acties noemen die hij/zij voor een pad kan doen om te helpen.
- De leerling kan uitleggen waarom een bepaalde actie een pad helpt.

Lesbeschrijving

Benodigdheden

- blaadjes voor iedere leerling en een doos of bak (voor vragen over padden)
- computers met internetaansluiting (werken aan de werkbladen)
- 3 gekopieerde werkbladen per leerling of per groepje
- (kleur)potloden, teken- en knutselmateriaal

Introductie - 10 minuten

Introduceer het thema padden in de klas. Kies een introductie die bij u past, denk bijvoorbeeld aan:

- Het vertellen van een persoonlijke ervaring m.b.t. het thema padden. Heeft u bijvoorbeeld een platgereden

pad gezien, paddendril gevonden of last gehad van geluiden van padden?

- Het geven van een raadsel: Ik heb veel wratten en ik hup rond, ra ra wie ben ik?
- Het voorlezen van een actueel krantenartikel over bijvoorbeeld de paddentrek.
- Het laten zien van een filmpje over padden van de Beeldbank van SchoolTV.

Inventariseer hierna de voorkennis van uw leerlingen: wat weten zij over padden? Maak samen met hen een woordweb over padden. Laat de leerlingen ook één brandende vraag over padden opschrijven op een los blaadje. Verzamel de blaadjes in een doos. Kom hierop terug in de evaluatie.

Kern - 60 minuten

De leerlingen gaan aan de slag met drie werkbladen: Dit ben ik, Hier leef ik en Dit kun je voor mij doen!. De informatie om de vragen op de werkbladen te beantwoorden halen de leerlingen uit filmpjes op de beeldbank van SchoolTV. U kunt de leerlingen op verschillende manieren aan de werkbladen laten werken:

- Weektaak of ontdekhoek: Er zijn enkele computers met internetverbinding beschikbaar. Leerlingen werken tijdens een weektaak of in de computerhoek individueel of in tweetallen aan de werkbladen.
- Klassikale computerles: Er zijn voldoende computers met internetverbinding beschikbaar om alle leerlingen (eventueel in tweetallen) te laten werken aan de werkbladen. De hele klas is op hetzelfde moment aan de slag met de werkbladen.
- Klassikale filmmomenten: Er is een digibord of beamer beschikbaar waarmee de leerlingen klassikaal naar de verschillende filmpjes kunnen kijken. Na het bekijken van de filmpjes werken de leerlingen individueel of in groepjes aan de werkbladen.

De filmpjes reuzenpad en vroedmeesterpad duren samen 4,5 minuten. De filmpjes paddentrek, paddentunnels en oversteekplek duren samen 4 minuten.

Afsluiting - 20 minuten

De leerlingen hebben m.b.v. het werkblad Dit kun je voor mij doen! een poster gemaakt. Deze posters hangt u op in de klas. Laat de leerlingen hun poster presenteren: de leerlingen vertellen m.b.v. de poster over de paddenactie die zij hebben uitgekozen. Laat de andere leerlingen vragen stellen n.a.v. de presentatie, hebben zij alles begrepen?

Laat na de presentaties de leerlingen één poster uitkiezen die zij het duidelijkst vinden. Hierbij mogen zij natuurlijk niet op zichzelf stemmen. Maak er een spannende verkiezing van en geef de meest gekozen actieposter een speciale plek in de klas of biedt deze poster aan, aan de gemeente of paddenwerkgroep!

Evaluatie - 10 minuten

Haal de doos met brandende paddenvragen er bij. Zijn alle vragen die de leerlingen voor de les hadden be-

antwoord? Laat enkele leerlingen paddenvragen trekken uit de doos en bespreek de vraag klassikaal. Als de leerlingen de vraag niet kunnen beantwoorden, bespreek dan hoe de leerlingen alsnog achter het antwoord kunnen komen.

Extra: Voer een actie uit!

Ga daadwerkelijk met uw leerlingen padden helpen overzetten. Zoek hiervoor contact met de gemeente, een paddenwerkgroep of een NME Centrum in de buurt. Kijk voor meer informatie bij u in de buurt op www.ivn.nl of op www.padden.nu. Vaak bestaat de mogelijkheid om een buitenles te laten verzorgen door een enthousiaste en deskundige vrijwilliger of professional. Op sommige plaatsen kunt u een projecttentoonstelling over kikkers en padden lenen, bijvoorbeeld bij het IVN consulent-schap Drenthe.

Aansluiting bij kerndoelen en natuurmethoden

Methoden natuuronderwijs

Methodie	Groep	Thema	Les
Natuur buiten gewoon	8	Bedreigde natuur	Les 3: Wegen voor de natuur
Natuurlijk	7	Gedaantewisseling	Les 1.2: Van vorm veranderen
	8	Voortplanting Groei Leven in water, bodem en in de lucht Bioritme Temperatuur Ademhaling Voedselketen	Les 1.1: Eieren en jongen Les 1.4: Een eigen leven leiden Les 2.3: Een schil vol leven Les 4.3: Leven met een klok Les 5.3: Op temperatuur Les 6.1: Als een vis in het water Les 8.1: Opbouw en afbraak
Wijzer door de natuur	8	Overwinteren	Les 2.1: Overwinteren
Vogelvlucht	8	Levenscyclus	Thema 6 Extra 2: Hoe krijgen kikkers jongen?

Kerndoelen Nederlands

KERDOEL 2

De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

KERDOEL 4

De leerlingen leren informatie te achterhalen in informatieve en instructieve teksten, waaronder schema's, tabellen en digitale bronnen.

Kerndoelen Oriëntatie op jezelf en de wereld

KERDOEL 39

De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

KERDOEL 40

De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

KERDOEL 41

De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Achtergrondinformatie

Kenmerken

Padden hebben een bobbelige huid, in tegenstelling tot kikkers die hebben een gladde huid. Padden hebben een huppende manier van voortbewegen, ronde snuit en bolvormige ogen waarmee ze 's nachts goed kunnen zien. De pad is een amfibie. Het woord amfibie komt van het Grieks amfibios wat dubbelleven betekent: padden ondergaan een metamorfose en hebben daarvoor land en water nodig. Padden zijn koudbloedig en houden een winterslaap. Als het buiten koud is, wordt hun bloed ook kouder waardoor zij slomer worden. Padden eten insecten, spinnen, slakken en wormen die ze met hun kleverige tong vangen!

Leefomgeving

Padden hebben drie belangrijke woonwensen. Ze willen graag een rustige poel of vijver waarin ze zich kunnen voortplanten, een plekje waar ze de zomer doorbrengen met planten en struiken die insecten aantrekken en een beschut plekje waar ze in winterslaap gaan. Padden vind je dan ook op vochtige, sterk begroeide plekken zoals bossen, weilanden, akkers, graslanden, spoorwegbermen, parken en tuinen.

Bedreigingen

Vijanden van de pad zijn met name vogels zoals de bosuil en buizerd. Daarnaast jagen verschillende rovende zoogdieren op de pad, zoals de egel en de bunzing. Een andere vijand van de pad is de ringslang die de oevers afstruint op zoek naar kikkers en padden. Naast de natuurlijke vijanden, kan de mens ook een bedreiging zijn voor de pad. Bijvoorbeeld door ontbossing, het doodrijden van padden, vervuiling en verstedelijking.

Paddenwerkgroepen

In Nederland zijn verschillende groepen mensen die zich sterk maken voor het lot van de pad. Paddenwerkgroepen voeren werkzaamheden uit ter bescherming van de pad. Samen zorgen ze voor het plaatsen en onderhouden van gaas en emmers. Die voorzieningen weerhouden de padden ervan om zelf over te steken zodat ze door de vrijwilligers veilig naar de overkant kunnen worden gebracht. Ook waar geen voorzieningen zijn, zetten mensen padden over de weg. En tenslotte pleiten zij bij gemeenten voor onder meer de aanleg van tunneltjes waardoor dieren veilig kunnen oversteken.

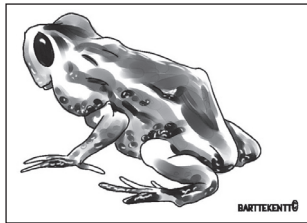
Bronnen

- www.schooltv.nl/beeldbank/po
- www.wikipedia.nl
- www.padden.nu
- www.ravon.nl
- www.kennisnet.nl/po/leerkracht/perdagwijzer/padden-trek
- www.ivn.nl

Dit ben ik

Wat heb ik nodig?

- computer met internet
- groen en blauw potlood

1 Ga naar: www.schooltv.nl/beeldbank/po.

Typ in het zoekvenster de woorden **vroedmeesterpad** en **reuzenpad**.

Bekijk de filmpjes.

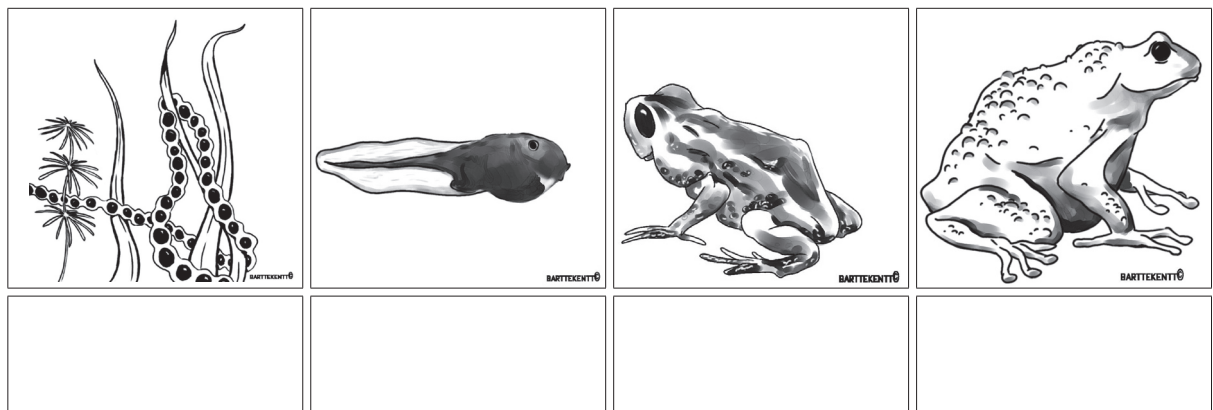
2 Paddenquiz!

kruis het goede antwoord aan

	waar	niet waar
Een pad legt eieren in het water	☐	☐
Een babypad lijkt op zijn vader en moeder	☐	☐
De achterpoten van een pad zijn het kleinst	☐	☐
Een pad leeft in het water én op land	☐	☐
Een pad zit graag op droge, zonnige plekjes	☐	☐
Een pad eet vlees, zoals vliegjes	☐	☐
Een pad heeft een gladde huid	☐	☐
Een pad scheidt gif af als hij in gevaar is	☐	☐

3 Bekijk de plaatjes van ei tot pad. Zet de goede woorden onder de plaatjes.

Dit zijn de woorden: VOLWASSEN PAD • PADDENDRIL • BABYPADJE • LARVE

4 Soms heeft een pad water nodig en soms land.

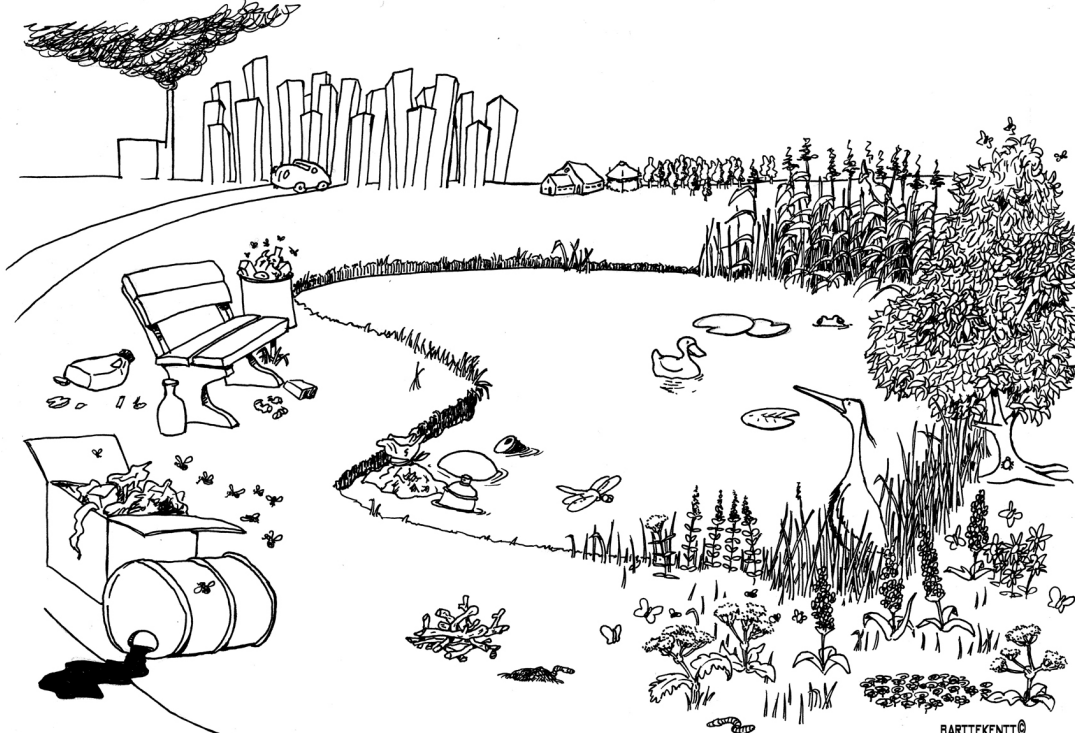
Kleur de plaatjes blauw waar een pad in het water leeft.

Kleur de plaatjes groen waar een pad op het land leeft.

Hier leef ik

1 Bekijk de tekening goed. Dit is een plek waar padden kunnen leven.

2 Wat heeft de pad nodig om te kunnen leven? Noem drie dingen.

3 Welke gevaren zie jij voor de pad? Noem drie gevaren.

1

1

2

2

3

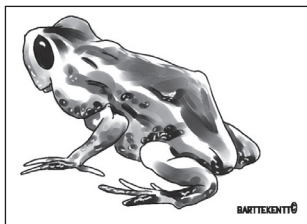
3

4 Welke dieren lusten wel een padje? Schrijf alleen de paddeneters op!
mus - reiger - bosuil - mol - gans - egel - buizerd - vlieg

						l

...en had jij het goed?

Dit kun je voor mij doen!

Wat heb ik nodig?

- computer met internet
- A3 papier
- teken- en knutselmaterialen

1 Ga naar: www.schooltv.nl/beeldbank/po.
Typ in het zoekvenster de woorden **paddentrek**, **paddentunnels** en **oversteekplek**.
Bekijk de filmpjes.

2 Hoe kun jij een pad helpen? Vul de lijst aan.

- *Anderen vertellen hoe zij voor padden kunnen zorgen.*
- *Zorgen voor een padvriendelijke tuin.*

- _____
- _____
- _____
- _____

3 Welke actie spreekt jou het meeste aan? Kies er één uit en schrijf op waarom:

_____

_____

_____

4 Maak een poster over jouw actie. Met deze poster ga jij aan anderen vertellen waarom jouw actie belangrijk is voor de padden!

Zorg dat:

- jouw poster een titel heeft
- jouw actie in één oogopslag duidelijk is
- je laat zien waarom deze actie belangrijk is voor padden

Tip:

Gebruik teken- en knutselmaterialen of plaatjes van internet of van tijdschriften!

Werkbladen met antwoorden

Dit ben ik

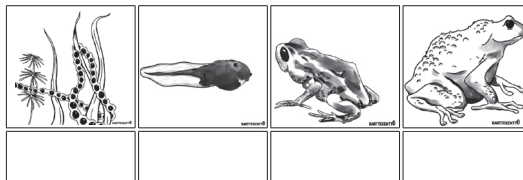
Wat heb ik nodig?
 • computer met internet
 • groen en blauw potlood

1 Ga naar: www.schooltv.nl/beeldbank/po.
 Typ in het zoekvenster de woorden **vroedmeesterpad** en **reuzenpad**.
 Bekijk de filmpjes.

2 Paddenquiz! kruis het goede antwoord aan

	waar	niet waar
Een pad legt eieren in het water	☐	☐
Een baby pad lijkt op zijn vader en moeder	☐	☐
De achterpoten van een pad zijn het kleinst	☐	☐
Een pad leeft in het water én op land	☐	☐
Een pad zit graag op droge, zonnige plekjes	☐	☐
Een pad eet vlees, zoals vliegjes	☐	☐
Een pad heeft een gladde huid	☐	☐
Een pad scheidt gif af als hij in gevaar is	☐	☐

3 Bekijk de plaatjes van ei tot pad. Zet de goede woorden onder de plaatjes.
 Dit zijn de woorden: VOLWASSEN PAD • PADDENDREK • BABYPADJE • LARVE

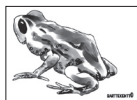

4 Soms heeft een pad water nodig en soms land.
 Kleur de plaatjes blauw waar een pad in het water leeft.
 Kleur de plaatjes groen waar een pad op het land leeft.

WWW.PADDEN.NU

PADDEN

Hier leef ik

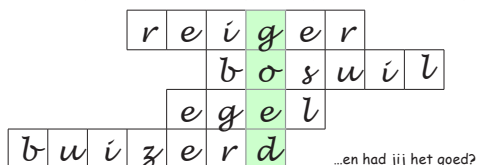
1 Bekijk de tekening goed. Dit is een plek waar padden kunnen leven.

2 Wat heeft de pad nodig om te kunnen leven? Noem drie dingen.

1 voedsel	1 andere dieren
2 land en water	2 verkeer
3 vochtige - donkere plekjes	3 zwerfafval

4 Welke dieren lusten wel een padje? Schrijf alleen de paddeneters op!
 mus - reiger - bosuil - mol - gans - egel - buizerd - vlieg

...en had jij het goed?

WWW.PADDEN.NU

PADDEN

Dit kun je voor mij doen!

Wat heb ik nodig?
 • computer met internet
 • A3 papier
 • teken- en knutselmateriaal

1 Ga naar: www.schooltv.nl/beeldbank/po.
 Typ in het zoekvenster de woorden **paddentrek**, **paddentunnels** en **oversteekplek**.
 Bekijk de filmpjes.

2 Hoe kun jij een pad helpen? Vul de lijst aan.

- Anderen vertellen hoe zij voor padden kunnen zorgen.
- Zorgen voor een padvriendelijke tuin.
- verkeersborden plaatsen
- tunnels maken
- padden overzetten
- ?

3 Welke actie spreekt jou het meeste aan? Kies er één uit en schrijf op waarom:

---

4 Maak een poster over jouw actie. Met deze poster ga jij aan anderen vertellen waarom jouw actie belangrijk is voor de padden!
 Zorg dat:

- jouw poster een titel heeft
- jouw actie in één oogopslag duidelijk is
- je laat zien waarom deze actie belangrijk is voor padden

Tip:
 Gebruik teken- en knutselmateriaal of plaatjes van internet of van tijdschriften!

WWW.PADDEN.NU

PADDEN

